

12.3.2009

192/709/2007

SeaNet Maritime Communications AB
Pontus Berg
Antennvägen 6
SE-187 66 Täby
SWEDEN

SeaNet Maritime Communications AB:n hakemus

Viite
Ref.
Ref.

Asia
Ärende
Subject

VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS RADIOLUVAN MYÖNTÄMISESTÄ LAIVOIHIN SIOJITETTAVIA
GSM1800-TUKIASEMIA VARTEN

1. VAATIMUS JA ASIAN KÄSITTELY

SeaNet Maritime Communications AB on 2.1.2007 hakenut radiolupaa gsm-palvelun tarjoamiseen laivoilla itsenäisen gsm-laivaverkon avulla.

Viestintävirasto on 27.6.2008 päivätyllä vaatimuksen täydennyspyynnöllä pyytänyt hakijaa päivittämään ja täydentämään hakemustaan 29.8.2008 mennessä.

Hakija on pyytänyt määräajan pidennystä 26.8.2008. Viestintävirasto on pidentänyt määräaikaan 15.9.2008 saakka. Hakija on täydentänyt hakemustaan 10.9.2008.

Hakijalle on 5.2.2009 varattu tilaisuus lausua Viestintäviraston päätösluonnoksesta 5.3.2009 mennessä.

2. VAATIMUKSEN SISÄLTÖ JA PERUSTEET

SeaNet Maritime Communications AB on hakenut seuraavaa:

"Seanet seuraa tarkasti GSM OBV:n kehitystä CEPTin WGRA:ssa. Me uskomme, että me täytämme vaatimukset, jotka on asetettu säteilylle laivasta ja me myös suljemme säteilyn pois automaattisesti laivan GPS-sijainnin perusteella. ..."

Näin ollen Seanet hakee yleistä lupaa toimia

- suomalaisilla ja ulkomaisilla laivoilla Suomen ulkoisilla aluevesillä CEPTin GSM OBV sääntelyn mukaisesti*
- suomalaisilla laivoilla avomerellä*
- suomalaisilla laivoilla ulkomaiden aluevesillä, joilla Seanetillä on lupa toimia joko paikallisen sääntelyn tai hankitun luvan perusteella."*

3. KUULEMINEN

3.1. Merenkululaitos

Viestintävirasto on kuullut Merenkululaitosta, joka on todennut mm. seuraavaa:

"Laivalta ollessa merellä yleiseen hätänumeroon soittaminen (112) ei ole hyväksyttävää. Kaikki hätään liittyvät ilmoitukset laivalla on tultava aluksen komentosillan sekä päällikön tietoisuuteen, joko henkilökunnan kautta tai käyttäen jonkun aluksen sisäistä hälytys menetelmistä, jotta asianmukaiset toimenpiteet voidaan ottaa. Vastuu aluksesta sen miehistöstä ja matkustajista/lastista on aluksen päälliköllä ja hänen on saatava tietää kaikista tapahtumista aluksellaan. Tarvittaessa päällikkö ottaa yhteyttä meripelastusviranomaisiin aluksen GMDSS -varustuksella saadakseen ulkopuolista apua. Ehdotamme että soittaessa numeroon 112 aluksen oman GSM-tukiaseman tai repeaterin kautta, niin puhelut käännetään automaattisesti aluksen sillalle aluksen omaan hätäpuhelin järjestelmään.

Kansainvälisten sopimusten mukaan alukset toimivat eri turvatasoilla, security level 1-3. Taso 1 käytetään normaalien olosuhteiden vallitessa ja tasoa 3 käytetään kun on olemassa hyvin vakava turvaan liittyvä uhka. Turvauhkan vallitessa olisi tärkeää että GSM puhelimien käyttö voidaan tarvittaessa estää, olettaen että GSM puhelimella voisi olla tavalla tai toisella keskeinen osa suunnitelmaa vahingoittaa alusta."

3.2. Kuluttajavirasto

Viestintävirasto on kuullut Kuluttajavirastoa, joka on todennut mm. seuraavaa:

"Kuluttajavirasto pitää kannatettavana toimia, jolla pyritään lisäämään gsm- palveluiden saatavuutta ja toimivuutta laivoilla. Kuluttajan aseman ei tulisi olla riippuvainen siitä, minkä operaattorin liittymä hänellä on.

Lausuntopyynnössä todetaan, ettei Viestintävirastolla ole puheluiden hinnoittelusta täyttä kuvaa. Hinta on kuluttajan kannalta hyvin keskeinen osa gsm-palvelun sisältöä. Kuluttajansuojalain ja sen nojalla annetun hintamerkintäasetuksen mukaan kuluttajalle on ilmoitettava tarjottavan palvelun hinta selkeällä ja yksiselitteisellä sekä kuluttajan kannalta helposti ymmärrettävällä ja havaittavalla tavalla. Myös viestintämarkkinain 67 §:n mukaan viestintäpalvelusopimuksessa on yksilöitävä palvelujen hinnoitteluperuste tai sovellettavat hinnastot. Kuluttajan on siis saatava tietää selkeällä tavalla myös hinnoitteluperiaatteista Suomen rajojen ulkopuolella."

3.3. Kilpailuvirasto

Viestintävirasto on kuullut Kilpailuvirastoa, joka on todennut mm. seuraavaa

"Kilpailuvirasto pitää tervetulleena sitä, että kyseisellä järjestelyllä pyritään tarjoamaan GSM-liittymiä käyttäville kuluttajille uusia palveluita sekä entistä parempia mahdollisuuksia käyttää GSM-verkon palveluita myös Suomen aluevesien niillä alueilla, joilla on puutteita GSM-verkkojen peittoalueissa. Kilpailuvirasto pitää toimivan kilpailun kannalta tärkeänä sitä, että järjestelyn kautta muodostuvalle uudelle markkinasegmentille ei muodostu tarpeettomia alalle pääsyn esteitä esimerkiksi kohtuuttoman raskaan toimilupamenettelyn muodossa, vaan alalle pääsy taataan kaikille toimijoille kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Muilta osin Kilpailuvirastolla ei tässä vaiheessa ole huomautettavaa suunnitteilla olevasta järjestelystä."

3.4. Suomalaiset matkaviestinoperaattorit

Viestintävirasto on 25.5.2007 mennessä kuullut DNA Verkot Oy:tä, Elisa Oyj:tä ja TeliaSonera Finland Oyj:tä.

Kaikissa vastauksissa on todettu nykyisen gsm-peiton olevan varsin hyvä. Peittoa on viime vuosien aikana parannettu mm. laivoihin sijoitettujen toistimien avulla.

Vastauksissa todettiin lisäksi muun muassa, että aluksen gsm-järjestelmä ei saa aiheuttaa haitallisia häiriöitä nykyisille gsm-verkoille, eikä aluksen gsm-toiminta saisi olla sallittua laivan rakenteiden ulkopuolella. Lisäksi vastauksissa on vastustettu radioluvan myöntämistä operaattoreille, jotka toimisivat Suomen sisäisillä aluevesillä.

3.5. Suomessa toimivat varustamot

Viestintävirasto lähetti 26.1.2007 Tallink Siljalle, Finnlinesille, Rederiaktiebolaget Eckerölle, Viking Linelle, ja Birka Linelle kyselyn laivaverkkojen mahdollisesta käyttöönotosta Suomessa.

Vastauksissa toivottiin parempaa gsm-verkon peittoa niin omaan kuin matkustajienkin käyttöön sekä Suomen aluevesillä että myös kansainvälisillä merialueilla.

Vastausten perusteella suurimmat puutteet nykyisen gsm-matkaviestinverkon peittoalueella olivat Suomenlahden keskellä reitillä Helsinki-Tallinna, ulkomerellä Helsinki-Maarianhamina reitillä sekä Kihdillä (Turun saaristo). Helsinki-Travemünde reitillä GSM ei toimi enää Harmajan ulkopuolella.

Osa varustamoista kertoi, että niillä on suomalaisten tai ulkomaisten gsm-operaattorien matkapuhelinverkkojen tukiasemien toistimia laivoillaan.

3.6. Asianosaisen kuuleminen

Viestintävirasto on kuullut hakijaa ja antanut tälle päätösluonnoksen tiedoksi 5.2.2009. Vastauksessaan 25.2.2009 SeaNet Maritime Communications AB on todennut hyväksyvänsä päätöksen eikä yhtiöllä ole ollut huomauttamista päätösluonnoksen sisältöön.

4. PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

4.1. Sovellettavat säännökset ja perustelut

Viestintävirasto myöntää hakemuksesta käyttöoikeuksia radiotaajuuksiin radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (Radiolaki, 1015/2001) 7 §:n 1 momentin nojalla myönnettävässä radioluvassa.

Radiolain 1 §:ssä säädetään lain tarkoituksesta. Radiolupa-asiassa sovellettavia säännöksiä ovat 1 §:n 1, 2 ja 4 kohdat. Hakemuksia tulee arvioida radiotaajuuksien tehokkaan, tarkoituksenmukaisen ja häiriöttömän käytön, radiotaajuuksien tasapuolisen saatavuuden sekä viestintämarkkinoiden tehokkuuden edistämisen kannalta.

Radiolain 8 § 1 momentin nojalla Viestintävirasto voi liittää radiolupaansa taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön, viestintämarkkinoiden tehokkuuden ja radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Radioluvan myöntämisessä sovelletaan radiolain 10 §:n säännöksiä. Radiolupa tulee myöntää, mikäli hakemus täyttää 10 §:n 4 momentissa säädettyt radioluvan myöntämisedellytykset eli 1) lupaa tai taajuusvarausta haetaan taajuusalueelle, joka taajuuksien käytöstä annetuissa Viestintäviraston määräyksissä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön; 2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattaviksi; 2 a) radiolähetimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja 3) Viestintävirastolla ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaansa liitettyjä ehtoja. Lisäedellytyksenä on, ettei 5-6 momenteissa säädettyjä esteitä radioluvan myöntämiselle ole. Radiolain 10 §:n 5-6 momenteissa on säädetty radioluvan myöntämisen esteeksi se, että hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen erääntynyt maksu tai, jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletoimintaa tai harjoittaa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisio- tai radiotoimintaa, eikä hakijalla ole tarvittavaa toimilupaa.

Viestintävirasto katsoo, että hakemus täyttää radiolain 10 §:n 4 momentissa säädetty radioluvan myöntämisedellytykset. Radiolain 10 §:n 5 momentissa säädettyä estettä radioluvan myöntämiselle ei myöskään ole.

Viestintämarkkinalain (393/2003) 4 §:n 1 momentin mukaan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, edellyttää toimilupaa. Kyseisen säännöksen hallituksen esityksessä (HE 112/2002) todetaan seuraavaa "Säännös vastaa nykytilaa ja se on sopusoinnussa puitedirektiivin 9 artiklassa ja valtuutusdirektiivin 5 artiklassa jäsenvaltiolle asetettujen velvoitteiden kanssa. Radiotaajuuksien käyttöä ehdotetaan säänneltäväksi vain silloin, kun se on taajuuksien niukkuuden takia välttämätöntä. ... Yleisellä teletoiminnalla tarkoitetaan hallituksen esityksessä teletoimintaa, jossa palveluja tarjotaan etukäteen rajaamattomalle käyttäjäpiirille."

Radiolain 10 §:n 6 momentissa todetaan, että "Jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletoimintaa ... radiolupaa tai radiotaajuuksien varausta ei voida myöntää, jos hakijalla ei ole tarvittavaa toimilupaa". Viestintämarkkinalain 4 §:ssä säädetään toimiluvanvaraiseksi mm. radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa. Viestintävirasto tulkitsee viestintämarkkinalain esitöiden (HE 112/2002) mukaisesti, ettei etukäteen rajatulle henkilöryhmälle kuten laivan matkustajille ja henkilökunnalle tarjottu hakemuksessa kuvattu gsm-palvelu ole viestintämarkkinalaissa tarkoitettua yleistä teletoimintaa. Näin ollen Viestintäviraston käsityksen mukaan SeaNet Maritime Communications AB ei tarvitse viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettua toimilupaa gsm-palvelun tarjoamiseen laivassa. Viestintävirasto viittaa myös viestintämarkkinalain 4 §:n perusteluihin, joiden mukaisesti radiotaajuuksien käyttöä on tarpeen säännellä toimiluvalla silloin, kun se on taajuuksien niukkuuden takia välttämätöntä. Laivaverkoissa tarvittavista taajuuksista ei käytännössä tule olemaan niukkuutta, joten palvelun tarjoajien määrän rajoittaminen toimiluvilla ei ole välttämätöntä. Näin ollen asiassa ei ole myöskään radiolain 10 §:n 6 momentin mukaista estettä radioluvan myöntämiselle.

Valtioneuvoston asetuksen televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletoimintaan määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunnitelmasta 5 §:n mukaan "Toisen sukupolven digitaaliseen matkaviestintöön (GSM) käytettävät taajuusalueet ovat 880–915 MHz ja 925–960 MHz (900 MHz:n taajuusalue) ja 1710–1785 MHz ja 1805–1880 MHz (1800 MHz:n taajuusalue). ... Valtakunnallisia sekä 900 MHz:n että 1800 MHz:n taajuusalueella toimivia digitaalisia GSM-matkaviestinverkkoja on kolme."

Radiolain 2 §:n mukaan radiolakia sovelletaan suomalaisten alusten, ilma-alusten ja avaruuteen lähetettyjen esineiden radiolaitteisiin myös silloin, kun ne ovat Suomen alueen ulkopuolella.

Ensinnäkin SeaNet Maritime Communications AB on hakenut lupaa käyttää laivoihin sijoitettavia GSM1800-tukiasemia suomalaisilla ja ulkomaisilla laivoilla, jotka ovat Suomen ulkoisilla aluevesillä sekä lisäksi suomalaisilla laivoilla, jotka ovat avomerellä.

Viestintävirasto voi radiolain ja sen 2 §:n nojalla myöntää radioluvan laivoihin sijoitettavia GSM1800-tukiasemia varten Suomen aluevesillä ja lisäksi Suomeen rekisteröidyille laivoille avomerellä, jossa Yhdistyneiden Kansakuntien Merioikeusyleissopimuksen 92 artiklan mukaan sovelletaan laivan lippuvaltion oikeutta.

Viestintäviraston määräyksen 12 R/2009 M Eräiden radiolähettimien lupien ja merkki- en hyväksymisestä 7 §:n mukaan Euroopan Sähköisen Viestinnän Komitean (ECC:n) päätöksen ECC/DEC(08)08 mukaisten laivoihin asennettujen taajuusalueella 1710–1785 ja 1805–1880 MHz toimivien GSM1800 tukiasemien hallussapitoon ja käyttöön ei tarvita radiotaajuuksista ja telelaitteista annetuista lupien 7 §:ssä tarkoitettua lupaa, jos aluksen rekisteröintimaan toimivaltainen viranomais on antanut näiden käyttämiseen oikeuden.

Näin ollen ulkomaiset laivat eivät ECC:n päätöksen ECC/DEC(08)08 sääntelemissä tapauksissa tarvitse Suomen ulkoisilla aluevesillä radiolupaa laivoihin sijoitettavia GSM1800-tukiasemia varten, vaan ne on vapautettu radioluvasta, jos aluksen rekisteröintimaan toimivaltainen viranomainen on antanut näiden käyttämiseen oikeuden. Tällä perusteella Viestintävirasto katsoo, ettei SeaNet Maritime Communications AB:n hakema radiolupa ole tarpeellinen ulkomaisia laivoja koskevalta osalta.

Toiseksi SeaNet Maritime Communications AB on hakenut lupaa käyttää laivoihin sijoitettavia GSM1800-tukiasemia suomalaisilla aluksilla myös muiden valtioiden kuin Suomen ulkoisilla aluevesillä silloin, kun tämä on sallittua ko. alueella. Viestintävirasto toteaa, ettei sillä ole toimivaltaa myöntää haetunlaista radiolupaa muiden valtioiden kuin Suomen alueella. Kuitenkin kansainväliset sopimukset kuten ECC:n päätös ECC/DEC(08)08 voivat mahdollistaa tiettyjen valtioiden osalta tällaisen käytön erityisesti, kun laivan rekisteröintimaan viranomainen on antanut oikeuden laivoihin sijoitettavien GSM1800-tukiasemien käyttöön. Viestintäviraston tällä päätöksellä antama radiolupa on ECC:n päätöksessä ECC/DEC(08)08 mainittu viranomaisen antama käyttöoikeus.

Edellä esitetyillä perusteilla Viestintävirasto katsoo, että hakijalle voidaan myöntää radiolupa Suomen ulkoisille aluevesille ja avomerelle siltä osin kuin ECC:n päätös ECC/DEC(08)08 ei vapauta hakijaa radioluvasta.

4.2. Radioluvan voimassaoloaika ja päätöksen välitön noudattaminen

Radiolupa on perusteltua myöntää 31.3.2010 asti. Viestintävirasto katsoo, että tilanteessa, jossa Euroopan komissio valmistelee päätöstä laivoihin sijoitettavista GSM-tukiasemista, tätä pidempi lupakausi ei ole perusteltu.

Radiolain 40 §:n mukaan Viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että sitä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Viestintävirasto määrää, että tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, ellei hallinto-oikeus toisin määrää.

5. PÄÄTÖS

5.1. Radiolupapäätös

SeaNet Maritime Communications AB:lle myönnetään lupa käyttää taajuuksia 1783,3 - 1784,9 MHz/1787,3 - 1879,9 MHz GSM 1800 tukiasemälähettille suomalaisilla aluksilla Suomen ulkoisilla aluevesillä sekä avomerellä.

Lupa on voimassa 31.3.2010 asti.

5.2. Lupaehdot

SeaNet Maritime Communications AB:n tulee ilmoittaa Viestintävirastolle kirjallisesti, ne Suomeen rekisteröidyt alukset, joilla on tässä luvassa tarkoitettuja GSM1800 tukiasemälähettilmiä sekä ilmoitettava Viestintävirastolle mikäli ilmoituksessa annetut tiedot muuttuvat.

Suomen ulkoisilla aluevesillä järjestelmän tulee täyttää seuraavat ECC:n päätöksen ECC/DEC(08)08 mukaiset ehdot:

- järjestelmää ei saa käyttää 2 NM lähempänä rantaviivaa¹;

¹ Rantaviiva ja aluevesi (Territorial Sea), Yhdistyneiden Kansakuntien Merioikeusyleissopimus (UN Convention on the Law of the Sea).

- vain sisäantenneja saa käyttää laivan tukiasemassa (v-BS) 2-12 NM etäisyydellä rantaviivasta;
- epäjatkuva lähetystoiminto (DTX²) tulee olla aktivoituna uplink-suunnassa;
- tukiaseman aikaennakko (timing advance³) tulee olla asetettuna minimiin;
- kaikkien päätelaitteiden lähetysteho tulee asettaa pienimpään mahdolliseen arvoon (0 dBm 1800 MHz:n taajuuskaistalla);
- 2-3 NM etäisyydellä rantaviivasta päätelaitteen herkkyyden ja yhteyden kytkentätason (ACCMIN⁴ & min RXLEV⁵) tulee olla ≥ -70 dBm/200 kHz;
- 3-12 NM etäisyydellä rantaviivasta päätelaitteen herkkyyden ja yhteyden kytkentätason (ACCMIN & min RXLEV level) tulee olla ≥ -75 dBm/200 kHz;
- tukiaseman (v-BS) lähetteen taso ei missään aluksen ulkopuolella (mukaan lukien aluksen avoimella kannella) saa ylittää arvoa -80 dBm/200 kHz (0 dBi mittausantenni).

Avomerellä järjestelmän tulee täyttää seuraavat ehdot:

- tukiaseman aikaennakko (timing advance) tulee olla asetettuna minimiin;
- kaikkien päätelaitteiden lähetysteho tulee asettaa enintään arvoon 5 dBm 1800 MHz:n taajuuskaistalla;
- tukiaseman (v-BS) lähetteen taso ei saa ylittää arvoa -80 dBm/200 kHz (0 dBi mittausantenni) 100 metrin etäisyydellä aluksesta.

6. LAINKOHDAT

Laki radiotaajuuksista ja telelaitteista 1 §, 2 §, 8 §, 10 § ja 40 §
Viestintämarkkinalaki 4 §

Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletoi-
mintaan määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunnitelmasta 5 §

7. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta siten kuin hallin-
tolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Lain 6 §:n mukaan päätöksestä saa valittaa
se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös
välittömästi vaikuttaa. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

8. LISÄTIEDOT

Lisätietoja tästä päätöksestä antaa Viestintävirastossa yksikön päällikkö Petri Lehikoi-
nen, puhelin (09) 6966 887 sekä lakimies Anna von Fieandt-Lehtonen, puhelin (09)
6966 745. Sähköpostiosoite on muotoa etunimi.sukunimi@ficora.fi.

Johtaja Kirsi Karlamaa

Yksikön päällikkö Petri Lehikoinen

LIITE Valitusosoitus

² DTX (discontinuous transmission, GSM standardi 3GPP TS 148.008)

³ Aikaennakko, timing advance (GSM standardi 3GPP TS 144.018)

⁴ ACCMIN (RX_LEV_ACCESS_MIN, GSM standardi 3GPP TS 144.018)

⁵ RXLEV (RXLEV-FULL-SERVING-CELL, GSM standardi 3GPP TS 148.008)